

		<i>Voorwoord</i>	v
HFDST	1	Inleiding H.E. Bröring	
	1.1	Aanleiding en achtergrond	3
	1.2	Centrale onderzoeksvraag en clusters nadere vragen	5
	1.3	Karakter, methoden, bronnen en beperkingen	7
	1.4	Verschillende rechtsordes	9
	1.5	LGO en UPG	12
	1.6	Opbouw van het boek	14
HFDST	2	Rapportage	
	2.1	Belangrijke bevindingen (H.E. Bröring)	17
	2.2	Europeesrechtelijke aspecten; vragen 1, 2, 3, 4, 5, 13, 14 (D. Kochenov)	25
	2.3	Staatsrechtelijke aspecten; vragen 7, 8, 26, 27, 28, 29 (D.J. Elzinga, H.G. Hoogers, M. Nap)	33
	2.4	Bestuursrechtelijke aspecten; vragen 6, 15 (J.H. Jans, G.E.J. Thiel)	44
	2.5	Strafrechtelijke aspecten; vragen 9, 10, 11 en 12 (B.F. Keulen)	46
	2.6	Fiscale aspecten; vragen 16, 17, 18, 19, 20, 21 (J.N. Bouwman, I.J.J. Burgers, N.J. Schutte, M.G. de Weerd, C. Wierda)	49
	2.7	Europese buiten- en binnengrens eilandgebieden; vragen 6, 22, 23, 24, 25 (H.B. Winter, V. Heutger, J.B. Wezeman, M.H. ten Wolde)	54
HFDST	3	Achtergrondstudies	
	3.1	Vooraf	63
	3.2	Europeesrechtelijke aspecten (D. Kochenov)	63
	3.2.1	Opzet	63
	3.2.2	De territoriale werkingssfeer van het EU-recht: algemene kwesties	65
	3.2.2.1	Vooraf	65
	3.2.2.2	Het EU-recht en het concept territorialiteit	65
	3.2.2.3	De territoriale werkingssfeer van het EG-Verdrag	70
	3.2.2.4	De territoriale werkingssfeer van het Euratom-Verdrag	81
	3.2.2.5	De territoriale werkingssfeer van het EU-Verdrag	81
	3.2.2.6	De verschillen in territoriale werkingssfeer binnen het Europees recht en de gevolgen daarvan	88
	3.2.2.7	Het Verdrag van Lissabon en territorialiteit	89
	3.2.3	Gebieden met een bijzondere status	91

3.2.3.1	Vooraf	91
3.2.3.2	Ultraperifere gebieden	91
3.2.3.3	Landen en gebieden overzee	109
3.2.3.4	Gebieden <i>sui generis</i>	119
3.2.4	Wijziging van de territoriale werkingssfeer van EU-recht	120
3.2.4.1	Vooraf	120
3.2.4.2	Toelating van nieuwe lidstaten	120
3.2.4.3	Verandering van het grondgebied van de lidstaten	121
3.2.4.4	Verandering van status van een deel van het grondgebied van een lidstaat	123
3.2.5	De status van ultraperifeer gebied en de aard van mogelijke derogaties	129
3.2.5.1	Vooraf	129
3.2.5.2	Aard en omvang van derogaties	130
3.2.5.3	De praktische toepassing van artikel 299, tweede lid, EG als grondslag voor derogaties	140
3.2.5.4	Casus: Artikel 299, tweede lid, EG-derogaties op het gebied van belastingen	142
3.2.5.5	Het Schengen- <i>acquis</i> en de grenzen van de Gemeenschap	145
3.3.	Staatsrechtelijke aspecten	147
3.3.1	De BES-eilanden als openbaar lichaam met LGO-status (D.J. Elzinga)	147
3.3.1.1	Inleiding	147
3.3.1.2	Keuze voor “openbaar lichaam”; consequenties	148
3.3.1.3	Toepassing van Nederlandse wetgeving; mogelijkheid tot differentiatie	150
3.3.1.4	Europeesrechtelijke dimensie	158
3.3.1.5	Conclusie	159
3.3.2	UPG voor Curaçao, Aruba en St. Maarten (H.G. Hoogers)	160
3.3.2.1	Inleiding	160
3.3.2.2	De landen en het Koninkrijk	163
3.3.2.3	Curaçao, Aruba en St. Maarten als UPG in het Koninkrijk (I)	170
3.3.2.4	Curaçao, Aruba en St. Maarten als UPG in het Koninkrijk (II)	176
3.3.2.5	Gevolgen van de UPG-status voor de interne rechtsorde van de landen Curaçao, Aruba en St. Maarten	187
3.3.3	Implementatie van richtlijnen in ultraperifere gebieden (M. Nap)	191
3.3.3.1	Inleiding	191
3.3.3.2	Wie is bevoegd tot implementatie?	192
3.4	Bestuursrechtelijke aspecten (J.H. Jans, G.E.J. Thiel)	209
3.4.1	Deugdelijk bestuur en rechtszekerheid in de context van het Statuut	209

3.4.1.1	Artikel 43 Statuut voor het Koninkrijk	209
3.4.1.2	Het proces van de staatkundige hervormingen	210
3.4.1.3	Rapportage Werkgroep Rechtszekerheid en Deugdelijkheid van Bestuur	211
3.4.1.4	Conclusie	212
3.4.2	Een Europees recht op behoorlijk bestuur?	213
3.4.2.1	Artikel 41 Handvest van de Grondrechten van de EU	213
3.4.2.2	Conclusie	216
3.4.3	De UPG als onderdeel van de Europese rechtsgemeenschap	216
3.4.3.1	Legaliteit, rechtszekerheid, grondrechten, toegang tot de rechter	216
3.4.3.2	Transparant openbaar bestuur	217
3.4.4	UPG en een Europeesrechtelijke inbedding van de rechtshandhaving	218
3.4.5	Landsverordeningen administratieve rechtspraak (LAR) Nederlandse Antillen en Aruba	219
3.4.6	Mogelijkheden en voordelen van EU-lidmaatschap voor rechtszekerheid en deugdelijk bestuur	221
3.4.6.1	Voordelen	221
3.4.6.2	Keerzijde	222
3.4.6.3	Terzijde	222
3.4.7	Casus: de toepassing van de Europese milieuwetgeving op de Isla-raffinaderij te Curaçao	223
3.5	Strafrechtelijke aspecten (B.F. Keulen)	228
3.5.1	Strafrecht en strafvordering in de Nederlandse Antillen en Aruba	228
3.5.2	De huidige strafrechtelijke samenwerking binnen het Koninkrijk	230
3.5.3	De afspraken over de toekomstige staatkundige verhoudingen en het strafrecht	233
3.5.3.1	Bonaire, St. Eustatius en Saba	233
3.5.3.2	Curaçao en St. Maarten	234
3.5.3.3	Aruba	237
3.5.4	De invloed van Europa op het straf- en strafprocesrecht: rechtsinstrumenten	237
3.5.4.1	Inleiding	237
3.5.4.2	Richtlijn witwassen	239
3.5.4.3	Verordening rij- en rusttijden	239
3.5.4.4	Richtlijn voorwetenschap en marktmanipulatie	240
3.5.4.5	Kaderbesluiten op het terrein van het materiële strafrecht	241
3.5.4.6	Kaderbesluiten op het terrein van het strafprocesrecht	242
3.5.4.7	Kaderbesluit Europees aanhoudingsbevel	243
3.5.5	Europol, Eurojust, gemeenschappelijke onderzoeken	244

3.6	Fiscale aspecten (J.N. Bouwman, I.J.J. Burgers, N.J. Schutte, M.G. de Weerd, C. Wierda)	245
3.6.1	Algemeen	245
3.6.2	Europeesrechtelijke regels op het terrein van de fiscaliteit	245
3.6.3	Overname van het Nederlandse belastingstelsel	246
3.6.4	Bijzondere maatregelen voor de huidige UPG	249
3.6.5	Tussenconclusie	250
3.6.6	De Europese houdbaarheid van het huidige Nederlands-Antilliaanse en Arubaanse belastingrecht	251
3.6.6.1	Vooraf	251
3.6.6.2	Winstbelasting / Nederlandse Antillen	251
3.6.6.3	Winstbelasting / Aruba	253
3.6.6.4	Dividendbelasting / Nederlandse Antillen	254
3.6.6.5	Dividendbelasting / Aruba	254
3.6.6.6	Inkomstenbelasting / Nederlandse Antillen	255
3.6.6.7	Successiebelasting / Nederlandse Antillen en Aruba	255
3.6.6.8	Omzetbelasting / Nederlandse Antillen en Aruba	256
3.6.6.9	Formeel belastingrecht / Nederlandse Antillen en Aruba	256
3.6.6.10	Eindconclusie	257
3.6.7	Eventuele noodzaak tot overname Nederlands fiscaal recht	257
3.6.8	Gevolgen UPG-status voor de afdrachten aan de EU	258
3.6.9	Gevolgen UPG-status voor de huidige door Nederland gesloten fiscale verdragen	258
3.6.10	Eventuele gezamenlijke verdragen met derde landen	259
3.6.11	Verschillen douanetarief van Aruba en de Nederlandse Antillen ten opzichte van douanetarief EG	259
3.7	Europese buiten- en binnengrens eilandgebieden	260
3.7.1	Personenverkeer (H.B. Winter)	260
3.7.1.1	Inleiding	260
3.7.1.2	Juridisch kader	261
3.7.1.3	Migratie: de huidige situatie	267
3.7.1.4	De Canarische eilanden	271
3.7.1.5	Conclusie	272
3.7.2	Burgerlijk recht en consumentenrecht (M.H. Wissink, V. Heutger)	273
3.7.2.1	Algemeen	273
3.7.2.2	Karakteristiek van de invloed van het Europees recht op het privaatrecht	274
3.7.2.3	Verschillen tussen het huidige recht van de Nederlandse Antillen en Aruba en het Europees recht	276
3.7.2.4	Handelsbelemmeringen	279
3.7.2.5	Conclusie	280
3.7.3	Ondernemings- en handelsrecht (J.B. Wezeman)	281
3.7.3.1	Algemeen	281

3.7.3.2	Schets van het Arubaanse vennootschapsrecht	282
3.7.3.3	Schets van het Antilliaanse vennootschapsrecht	284
3.7.3.4	Schets van het Europese vennootschapsrecht	285
3.7.3.5	Vennootschapsrechtelijke gevolgen UPG-status	289
3.7.3.6	Gevolgen toepassing van het Europese incorporatiebeginsel	290
3.7.3.7	Overig handelsrecht	292
3.7.4	Internationaal privaatrecht (M.H. ten Wolde)	292
3.7.4.1	Algemeen	292
3.7.4.2	Schets van het huidige Nederlandse internationaal en interregionaal privaatrecht	293
3.7.4.3	Schets van het huidige Nederlands-Antilliaanse internationaal en interregionaal privaatrecht	294
3.7.4.4	Schets van het huidige Arubaanse internationaal en interregionaal privaatrecht	294
3.7.4.5	Toekenning van de UPG-status	295
3.7.4.6	Behoud van de LGO-status voor Curaçao, Aruba en St. Maarten	296
3.7.4.7	Conclusie met betrekking tot de gevolgen voor het ipr en irpr	297
	<i>Literatuur</i>	301
	<i>Jurisprudentie</i>	319
	<i>De onderzoeksvragen</i>	327
	<i>Het onderzoeksteam</i>	323

